

Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja, Grác

Club ungarischer Studenten und Akademiker in Graz

Alapítás és aranykor

A forradalom és szabadságharc leverése után 1956-57-ben egyre több menekült fiatal talált egymásra a stájer főváros egyetemén és műszaki főiskoláján. Hamarosan megkezdtek a Diákszövetség szervezését, amely itt is a MEFESZ utódjaként kezdte el munkáját. 1957 őszén már megkapták a működési engedélyt „Verband ungarischer Studenten in Graz“ névvel.

Ekkor többek között Sarlay Márton, Balássy Géza, Fodor László, Bükky Jenő, Pataky György egyetemisták és Kótay István, Horváth István, Juhász Béni, Strausz Károly műszaki főiskolások, valamint a magyar egyetemi lelkész P. Vongrey Félix O. Cist nevével találkozunk.

Az alapszabályból kitűnik, hogy az egyesület a különböző világnézetű és felekezeti magyar diákok érdekeit képviseli, és a rendelkezésére álló anyagiakkal segíti őket tanulmányaik befejezéséhez. Tagja lehetett (és lehet ma is) nemcsak minden Grácban tanuló magyar főiskolás és egyetemista, hanem minden itt élő magyar. Az egyesület az érdekképviselő mellett feladatának tartotta (és tartja ma is) a magyar nyelvi, kulturális, tudományos értékek, valamint a nemzeti és népi hagyományok ápolását.

Az egyesület első elnöke (Balássy Géza, 1957-58), mintegy 150 diákról beszélt. A létszám állandóan változott. A kivándorlások, tanulmányok feladása miatti ritkuló sorokat az ausztriai magyar gimnáziumok érettségizői töltötték fel. A hallgatók egy része otthoni diplomáját elismertette itt másodikat is szerzett. Legtöbbjük azonban itt kezdte el tanulmányait, vagy az otthon megkezdett folytatta. Grácban szerzett diplomát az ausztriai magyar középiskolákban érettségizettek egy része is. Az 1960/61-es tanévben 126 hallgatóról tudunk. Az egyetemen 67-en, a műszaki főiskolán 59-en tanultak. 112-en kaptak túlnyomórészt Rockefeller-ösztöndíjat.

Kezdetben a „Studentenhausban“ (Schubertstraße 5.), majd a Magyar Menekültügyi Szolgálat irodájában (Sackstraße 17.) voltak a hivatalos órák. Ott szerkesztették és sokszorosították a „Parázs“ című újságot és a két „Parázs“ népdalfüzetet. 1958-tól két helyiségben folyt élénk egyesületi élet. Az Elisabethstraße 45. alatt volt a Magyar Kultúrközpont. Ez napközben tanulásra, este pedig - mint reprezentatív hely - előadások, ünnepségek megtartására szolgált. A Leechgasse 64. alatti YMCA/YWCA barakkban folytak a táncpróbák, tanfolyamok (angol nyelvtanfolyam és varrótanfolyam), filmvetítések, pingpongbajnokságok, stb. Itt alakultak ki a nemzetközi kapcsolatok az osztrák és a Grácban működő külföldi diákszövetségekkel.

Az egyesület néptáncsoportja és énekkara mellett létezett irodalmi- és fotószakkör is. Az ausztriai magyar diákszövetségek (Bécs, Grác, Innsbruck) találkozási alkalmából (Felsőpulyán és Felsőőrött) megrendezett kulturprogramok, valamint a

nemzeti ünnepek alkalmat adtak az énekkar és a tánccsoport fellépésére. A kulturális és tudományos ismeretterjesztő előadások előadói a „Nemzetőr“ szerkesztői, a SZ.E.R. magyar munkatársai, valamint a nyugaton élő magyar írók, egyetemi tanárok és szakemberek soraiból verbuválódtak. 1957-1967 között több mint százötven rendezvényről tudunk. Az előadók között később gráci öregdiákok neve is szerepel. A Bornemisza Péter Társasággal együtt dolgozva az általuk meghívott előadókat, - mint például az erdélyi írók egy csoportját-, saját vendégeinként is üdvözölhettük itt Grácban.

A sportolók (ökölvívók, tornászok, röplabda-, kosárlabda- és futballcsapat) részt vettek az egyetemi és tartományi bajnokságokon. Az ökölvívók közül Csrepka Róbert és Áment Albert érték el első helyezést. A szertorna bajnokságokon Páll Sándor többször volt második helyezett. 1962-ig sítáborokat vezetett Dr. Auer Arnold.

A kirándulások nemcsak a stájer városokba és hegyekbe vezettek. Az ausztriai, olasz és franciaországi tanulmányi utakon a művészettörténész P. Felix mutatta meg az európai kultúra addig csak hírből és képekről ismert alkotásait a kultúrára szomjas fiataloknak.

A vezetőség a nyári hónapokra Németországban és Svájcban munkahelyeket szerzett a tagságnak. Az ösztöndíjak megszűnésével 1965-ben pénzsegélyhez és kölcsönhöz juttatta a tanulmányaik befejezése előtt állókat az UNO és a Heimat Steiermark segítségével. A diploma megszerzése után a legtöbben elkerültek Grácból.

Ezzel véget ért az egyesület aranykora

Megszűnt az énekkar, a tánccsoport és a külső anyagi támogatás. Az egyetemi bajnokságokról elmaradtak a magyarok. A barakkot 1963-ban lengyelek vették át. Később a Kultúrközpont helyisége is elveszett számunkra. Az egyesület érdekképviselési jellegére nem volt szükség.

Az ittmaradtak folytatták a közösségi munkát. Ezután is minden évben sor került az '56-os megemlékezésre, mely a kerek évfordulókon ünnepélyesebb formát öltött. Lehetőség szerint továbbra is tartottak előadásokat.

1962-67 között elnökök voltak: Benedek Pál, Horváth Miklós és Vilics István; titkárok: Fábíán László, Horváth Csaba, Laky Tibor; kultúrosok: Hajtó Teréz, Pattantyús Péter, Zimics Béla.

A helybeli magyar egyesületek eredetileg együttműködtek, de ideológiai ellentétek miatt a Gráci Magyar Egyesülettel már 1958-ban megszűnt a Diákszövetség kapcsolata. Változó volt a kapcsolat a Christiana Hungariával, az osztrák és a külföldi diákszövetségekkel.

A közgyűlés 1967-ben - reagálva a megváltozott helyzetre - „Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja“ névre változtatta a Diákszövetség nevet. A klub tagja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének, annak megalapítása, 1980 óta. Ezzel bővült az előadók köre, változatosabbak lettek az előadások. A Forum Hungaricum megalakulásakor bekapcsolódtunk annak a

programjába is. A Forum Hungaricum tíz éven keresztül egyre nívósabb jótékonyági hangversenyeket rendezett az újabban itt tanuló magyar diákok megsegítésére. A Klub 1981 óta eddig hatszor rendezett Öregdiák-találkozót, amelyeken volt diáktársaink az európai és tengerentúli országokból, részben hozzátartozóikkal együtt vettek részt. Számuk 80-120 körül mozgott.

A működéshez szükséges anyagiak adományokból, egyes rendezvények – öregdiák találkozók - bevételéből, valamint az Osztrák Szövetségi Kancellária és az Illyés Közalapítvány, a Határon Túli Magyarságért támogatásából tevődnek össze. Mindkét helyről a beadott pályázatok alapján kapunk támogatást.

Az egyesület elnökei 1967 után: Dipl. Ing. Horváth Csaba, Ugrí Mihály, Dipl. Ing. Dr. Vasvári Vilmos; Prof. Mag. Páll Sándor. Titkárok: Dr. Farkas Béla, Dipl. Ing. Horváth Csaba, Molnár Ottó, Dr. Prasch Kurt és Ugrí Mihály.

A barakk és a Magyar Kulturcentrum feladása óta az egyesületnek nincs saját helysége. Carnerigasse 34-ben találtunk a programoknak állandó helyet, ahol az intézmény audió-vizuális felszerelése is igénybe vehető. A háztulajdonosnak szándékában áll eladni a házat, de reméljük, hogy a jövőben is találunk a programoknak megfelelő helyet.

A magyarországi változások új lehetőségeket nyitnak, de egyben új feladatokat is rónak az egyesületre. Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

A jelenleg Grácban tanuló magyar főiskolások és egyetemisták létszáma vetekedik az 1956 utáni létszámmal. Évente változik azok száma, akik ránk találnak és tevékenyen részt vesznek az egyesületi életben. Az előadók zöme most már Magyarországról jön.

A klub kiadásában és gondozásában jelenik meg a Gráci Magyar Műsorismertetőből 12 oldalra terebélyesedett Gráci Magyar Újság, állandóan növekvő, jelenleg 500 példányban. A szerkesztést fiatalok végzik. Az újság műsorismertetőjében megtalálható a Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja, a Magyar Katolikus Közösség és a Gráci Magyar Egyesület programja. Ez a megváltozott egyesületek közötti viszonyokat tükrözi.

A meghirdetett programokból, de különösen az azokon való résztvételen keresztül mindenki átfogó képet kaphat a MEÖK tevékenységéről, - mely mások szerint is- a jelenleginél nagyobb érdeklődésre érdemesebb. Nagy sikernek örvend a havonta megrendezésre kerülő magyar táncház és a kerekasztal társalgás. Ugyanakkor érdeklődők hiányában elmaradtak a sportrendezvények.

Az olvasónak talán feltűnt, hogy néhány éve a Magyar Katolikus Közösség rendezi az előadások, emlékestek és gyermekprogramok egy részét. Ez a felosztás megegyezésen alapul, a támogatások jobb kihasználására. Ugyanakkor a közösen megrendezett programok a MEÖK és az MKK együttműködéséről adnak hírt.

Az egyesület ismét új mérföldkőhöz ért. Itt az ideje a generációváltásnak

Feladatok: ismét kiépíteni a diák érdekképviselőket, megtartva a kulturális jelleget. A jövőben is megőrizni az `56-os szellemet, a magyar nyelv és hagyományok ápolását. Megtalálni azt a jogi formát, amely lehetővé teszi a régi, valamint az öregdiákok, a jelenleg és a jövőben itt tanuló „vendégdiákok“, a véglegesen letelepedők, a generációk és a meglévő egyesületi közösségek érdekei közötti szintézist, figyelembe véve kettős, ausztriai magyar mivoltunkat.

Erre a jövőt építő munkára hívunk minden Grácban és Stájerországban élő magyart.

Páll Sándor, elnök és Ugró Mihály, titkár

2009. január